

VATROGASNI ZAPOVJEDNICI I NJIHOVE ZADAĆE

Znamo li što je prihvatljiva šteta od požara?

Tekst: Boris Banjan, dipl.ing.

U OSIJEKU je u posljednjih dvadeset godina izgorjelo, ili je u požaru teško oštećeno, nekoliko kapitalnih objekata. Kao zapovjednik sudjelovao sam u gašenjima većine tih objekata; od požara na Pravnom fakultetu, u skladištu tvornice MIO Standard, trgovini namještaja Lesnina, Domu obrtnika u Osijeku, u robnim kućama Getro i Doma. Ono što mogu iz tih iskustava reći jest da se na svim tim požarima, u vrlo kratko vrijeme, koristila sva vatrogasna oprema i tehnika te da su vatrogasci učinili sve kako bi smanjili materijalnu štetu.

ŠTO ZNAČI BITI VATROGASNI ZAPOVJEDNIK?

Posao vatrogasnog zapovjednika sa sigurnošću možemo svrstati u jedan od najzahtjevnijih. Bilo da je ušao u vatrogasnu postrojbu horizontalnom ili vertikalnom putanjom, on mora ispuniti nekoliko zadaća:

1. organizirati svoju vatrogasnu postrojbu za učinkovito obavljanje vatrogasnih intervencija
2. voditi brigu o opremljenosti i ispravnosti opreme, tehnike i sredstava za gašenje
3. osigurati dovoljno materijalnih sredstava za neometano funkcioniranje postrojbe
4. organizirati komercijalni dio poslovanja postrojbe
5. biti odgovoran za materijalno poslovanje
6. za sigurnost i zdravstvenu zaštitu svih radnika
7. mora organizirati i voditi stručnu teoretsku i praktičnu nastavu
8. zadužen je za organizaciju i provođenje preventivnih aktivnosti postrojbe
9. mora pratiti društveno-političku situaciju na svom području te sudjelovati u kreiranju pozitivnih stavova političke i društvene zajednice
10. mora unaprjeđivati suradnju sa svim pojedincima, tvrtkama i ustanovama koje imaju interes unaprjeđivati zaštitu od požara.

Moglo bi se tih zadaća nabrojati još. No kad se govori o velikim, strukturnim požarima objekata ono što se treba istaknuti je sljedeće:

1. gašenje strukturnih požara može se smatrati uspješnim ukoliko objekt nije opožaren (po kriterijima nekih vatrogasnih stručnjaka) više od 17 %
2. gašenje požara koje je zahvatilo do 21 % objekta može dobiti prolaznu ocjenu, ako se uvažavaju otežavajuće okolnosti
3. sve iznad toga smatra se neuspješnim jer se obnova objekta ne isplati, već se u obzir uzimaju rušenje i

ponovna izgradnja

Sve to se to mora promotriti kroz dvostruke naočale:

1. da li je dojava bila pravovremena
2. kakvi su bili pristupni putovi i operativne površine
3. kakve su mogućnosti ulaska u objekt i njihov raspored
4. kolika je katnost i volumen objekta
5. da li objekt ima ugrađene tehničke sustave zaštite
6. da li ima dovoljno izdašnu hidrantsku mrežu
7. kakva je ljudska zaštita predviđena u objektu i da li je dobro organizirana
8. kakve su mogućnosti evakuacije nazočnih ljudi i imovine iz objekta
9. ima li objekt direktnu vezu s vatrogascima ili s nekom zaštitarskom tvrtkom
10. kakva je namjena objekta i koliko zapaljivih, eksplozivnih ili drugih opasnih tvari sadrži
11. ima li objekt kakvu opasnu tehnologiju?

Ukoliko zapovjednici nemaju odgovore na ova pitanja, svaka situacija sa strukturnim požarima objekata za njih je zapravo izgubljena bitka. Kad krene gašenje požara najčešće se javljaju sljedeći problemi:

1. veliki broj gasitelja nema jasne upute o tome što treba učiniti
2. radio veza između ekipa vatrogasaca vrlo loše funkcionira
3. hidrantska mreža često nema dovoljnu izdašnost
4. veliki prostor na kojem se stvari događaju ometaju stvaranje jasne slike situacije
5. svi vatrogasci nemaju kompletnu zaštitnu opremu (posebno se to odnosi na dišne aparate).

Kad povežemo ove probleme s gore navedenim nepoznicama dobivamo konačne rezultate.

Moramo biti svjesni da nismo svemogući, ali to ne znači da ne trebamo savjesno pristupiti svojem poslu i sve gore nabrojane aktivnosti pokušamo provesti u djelo.

Najveći dio zapovjednika ovaj veliki broj zahtjevnih zadaća obavlja s prolaznom ocjenom. Da nije tako, požari bi u našim gradovima uglavnom završavali s katastrofalnim posljedicama što, srećom, nije slučaj. No, vatrogasni zapovjednici moraju se spremirati i za ono malo strukturnih požara koji, uz malo loše sreće, mogu vrlo lako izmaknuti kontroli. Čak i ako smo poduzeli sve što je u našoj moći, negativan slijed okolnosti može učiniti materijalnu štetu velikom. Također, važno je sve aspekte neke situacije i intervencije na vrijeme prezentirati kako bi stručna i druga javnost bila upoznata s mjerama i aktivnostima koje su poduzeli vatrogasci.

Doista, znamo li što je to prihvatljiva šteta od požara objekta u Hrvatskoj?